

FITXA IDENTIFICATIVA

Dades de l'Assignatura

Codi	44840
Nom	Psicologia de la Salut i de la Qualitat de Vida Laboral
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	4.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2235 - M.U. Erasmus Mundus Psicologia del Treb.Organiz.RR.HH.17-V.1	Facultat de Psicologia i Logopèdia	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2235 - M.U. Erasmus Mundus Psicologia del Treb.Organiz.RR.HH.17-V.1	2 - Psicologia del Treball. Aproximació Explicativa	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
PEIRO SILLA, JOSE MARIA	306 - Psicologia Social
ZORNOZA ABAD, ANA	306 - Psicologia Social

RESUM

La “Psicologia de la salut i qualitat de vida laboral” és una assignatura de caràcter obligatori i quadrimestral, que s'imparteix en el primer curs del Màster en Psicologia del Treball, de les Organitzacions i dels Recursos Humans. Consta d'un total de 4 crèdits ECTS. Seguint el Model de Referència de la ENOP (Xarxa Europea de Catedràtics de Psicologia del Treball i les Organitzacions) que descriu els continguts, mètodes i requisits mínims que requereix la formació en Psicologia del Treball, les Organitzacions i els Recursos Humans a Europa, la present assignatura pretén proporcionar a l'alumne els coneixements teòrics i habilitats que li permeten ser capaç de descriure, avaluar, diagnosticar, explicar i interpretar els principals fenòmens i processos psicosocials relacionats amb la salut i la qualitat de vida laboral en l'àmbit del treball. L'adquisició d'aquests coneixements i habilitats bàsiques permetrà a l'alumne poder desenvolupar, en el segon curs del Màster, les habilitats necessàries per a poder intervenir en l'àmbit de les organitzacions i el treball.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

És molt convenient que els alumnes hagen cursat diferents assignatures bàsiques de Psicologia, com són: Psicologia social, Psicologia social dels grups, Psicologia social del treball, Psicometria i Procesaments de dades aplicats a les ciències del comportament.

Així mateix, és imprescindible un nivell fluït d'anglès llegit.

Els coneixements previs més importants són:

- Coneixement general dels principals processos psicosocials i psicofisiològics:
- Factors de risc: condicions laborals, interacció

COMPETÈNCIES

2235 - M.U. Erasmus Mundus Psicologia del Treb.Organiz.RR.HH.17-V.1

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Que els estudiants siguin capaços d'entrevistar a clients o directius per analitzar les seves necessitats i problemes, identificant necessitats i problemes subjacents i clarificándolos de manera que siguin compresos i acceptats pels clients o directius.
- Que els estudiants siguin capaços de seleccionar i aplicar instruments, tècniques i mètodes per a l'avaluació d'individus en el context de la psicologia del treball, de les organitzacions i dels recursos humans.
- Que los estudiantes sean capaces de seleccionar y aplicar instrumentos, técnicas y métodos para la evaluación de grupos en el contexto de la psicología del trabajo, de las organizaciones y de los recursos humanos.

- Que els estudiants siguin capaços de seleccionar i aplicar instruments, tècniques i mètodes per a l'avaluació d'organitzacions en el context de la psicologia del treball, de les organitzacions i dels recursos humans.
- Que els estudiants siguin capaços de seleccionar i aplicar instruments, tècniques i mètodes per a l'avaluació situacional en el context de la psicologia del treball, de les organitzacions i dels recursos humans.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Quan acabe el procés d'ensenyament-aprenentatge, l'estudiant ha de ser capaç de

- Entendre i avaluar l'estrès en el treball.
- Entendre i avaluar els riscos psicosocials en el treball.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La Psicologia Ocupacional en un entorn global, multi i intercultural.

Concepte de Psicologia Ocupacional

- Temes i perspectives d'estudi
- Desenvolupe històric
- Noves tendències i desenvolupaments en la investigació i la pràctica professional en aquesta àrea.

2. ESTRÈS OCUPACIONAL

1. Aproximació integradora al studio de l'estrès ocupacional: components i mecanismes psicobiològics de les respostes a l'estrès.
2. Models teòrics d'estrès laboral i els seus indicadors psicofisiològics.
3. Característiques individuals i estratègies de afrontamiento
4. La síndrome de estar cremat
5. L'estudi de l'estrès laboral des de la Psicologia Positiva

3. ELS RISCOS PSICOSOCIALS EN EL TREBALL

1. Factors psicosocials de risc en el treball: conceptualització i categorització.
2. El model AMIC
3. Mètode d'avaluació dels riscos psicosocials en l'entorn laboral

4. RISCOS PSICOSOCIALS: TREBALLE-FAMÍLIA, VIOLÈNCIA EN EL TREBALL, INCERTESA I DIVERSITAT, SEURETAT I CONTEXT MULTICULTURAL.

1. Conciliació treballe-família
2. Seuretat i accidents laborals
3. Violència en el treball

5. MÈTODES D'ANÀLISIS I AVALUACIÓ DE RISCOS PSICOSOCIALS

- Identificació de les necessitats, l'establiment de metes i la planificació del procés d'avaluació de riscos psicosocials.
- Dissenyar el procés d'avaluació: instruments i mètodes d'avaluació (qualitatius i quantitatius), condicions d'anàlisis, etc.
- Informe de resultats a l'organització

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	40,00	100
Elaboració de treballs en grup	15,00	0
Elaboració de treballs individuals	15,00	0
Estudi i treball autònom	10,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
TOTAL	100,00	

METODOLOGIA DOCENT

El desenvolupament de l'assignatura s'estructura entorn de quatre eixos: les classes presencials, la preparació de les classes, les tutories i l'elaboració del treball final.

1. Classes presencials: hi haurà dos tipus de classes presencials.

- sessions que el seu objectiu és contextualitzar el tema i oferir a l'alumne l'oportunitat de discutir tots els aspectes relatius a un tema específic. Així mateix, se li indicarà aquells recursos més recomanables per a la preparació posterior del tema en profunditat.

- sessions en les quals els alumnes exposaran i analitzaran el treball realitzat sobre el tema en qüestió. La idea no és donar un resum detallat de les lectures realitzades, sinó integrar les lectures en una revisió coherent. Sempre que siga possible, s'han de relacionar els articles i cercar els punts forts i febles, suggerint línies futures. S'utilitzarà el PowerPoint per a ajudar a ressaltar els punts principals. Així mateix, es realitzaran tècniques com a simulacions, jocs de rol, elaboració de mapes conceptuals, etc.

2. Estudi i preparació de treballs per a classe: la preparació de les classes per part de l'alumne resulta fonamental per a l'aprenentatge de la disciplina. Donada la filosofia que subjau al plantejament i desenvolupament d'aquest master, els coneixements, les habilitats i les destreses a adquirir per l'alumne han d'aconseguir-se des d'una aproximació interactiva i de col·laboració conjunta entre el docent i

l'alumne. Per açò, es considera que la participació i dedicació activa per part de l'alumne, prèvia a l'assistència a les classes presencials, és requisit bàsic com a eix metodològic.

3. Les tutories es conceben com a activitats amb el principal propòsit de resoldre dubtes, comentar els avanços, revisar les qüestions d'investigació plantejades, oferir documentació i realitzar el seguiment dels treballs i de l'aprenentatge de cada alumne. Les tutories es realitzaran tant a nivell individual com grupal, formant part substancial del desenvolupament del treball dut a terme pels estudiants.

S'utilitzaran les següents tècniques d'ensenyament:

- Presentacions orals de l'instructor.
- Presentacions orals dels alumnes.
- Estudi i preparació del treball per a la classe
- Use i anàlisi d'eines• Discussió en petits grups
- Construir un mapa conceptual de riscos psicosocials
- Desenvolupar un taller (per exemple, una fase d'avaluació del risc psicosocial)
- Conferències

AVALUACIÓ

L'escala d'avaluació va del 0 al 10, sent 5 la nota mínima per a aprovar l'assignatura. La valoració final es realitzarà d'acord amb la càrrega de treball que els alumnes han tingut en les diferents parts d'aquesta assignatura.

No hi ha diferència entre la primera i la segona convocatòria. A la segona convocatòria l'alumne tindrà la possibilitat de tornar a fer aquelles activitats que no haja superat en primera convocatòria. Així doncs, totes les activitats són recuperables. Per les característiques pròpies de la matèria i l'èmfasi al desenvolupament de competències, no es considera adient la realització d'un examen. Es considera que l'adquisició de les competències que es pretenen desenvolupar no pot ser avaluada correctament mitjançant aquest sistema d'avaluació.

Les instruccions concretes de cada treball i els criteris d'avaluació seran explicats en el material proporcionat per cada professor. Alguns dels elements i criteris d'avaluació considerats són:

- Actituds i participació dels estudiants: absències, puntualitat, qualitat i quantitat de participació.
- Qualitat de les presentacions orals dels estudiants: lògica de l'argumentació utilitzada, ús de teories, qualitat del pensament crític, lideratge i guia de la discussió amb la classe.
- Preparació de "assignments" per a la integració de coneixements o per a l'anàlisi d'una temàtica rellevant
- Anàlisi crítica d'articles i uns altres materials

- Desenvolupament de mapes conceptuals.
- Qualitat en l'ús i disseny d'instruments.

Per a l'obtenció de la qualificació final d'aquesta assignatura s'atendrà a dos aspectes rellevants: d'una banda, la puntualitat en el lliurament (primer dia de retard en el lliurament comporta una reducció del 10% en la nota i cada dia de retard addicional suposa un 5% més de reducció; i d'altra banda, el lliurament fora de rang en qüestió de grandària, que serà avaluada pel professor i disminuirà un 10% de la nota.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Cooper, C. L., Dewe, P. J., & O'Driscoll, M. P. (2001). Organizational stress: A review and critique of 14 theory, research, and applications (Foundations for organizational science). Thousand Oaks, CA, US: Sage Publications
- Cox, T., & Tisserand, M. (2006). Editorial: Work & stress comes of age: Twenty years of occupational health psychology. *Work & Stress*, 20(1), 1
- Gospel, H (2003) Quality of working life: A review on changes in work organization, conditions of employment and work-life arrangements. Conditions of Work and Employment Series, n 1 International labour office. <http://www.ilo.org/public/english/protection/condtrav/pdf/1cws.pdf> January, 2005
- Quick, J. C., & Tetrick, L. E. (Eds, 2003). Handbook of occupational health psychology. Washington, DC, US : American Psychological Association.
- Tabanelli, M. C., Depolo, M., Cooke, R. M., Sarchielli, G., Bonfiglioli, R., Mattioli, S., et al. (2008). Available instruments for measurement of psychosocial factors in the work environment. *International Archives of Occupational and Environmental Health*, 82(1), 1-12.
- Páginas webs sobre Análisis y prevención de riesgos laborales: Agencia Europea para la Seguridad y Salud laboral, INSHT, Cátedra de Salud laboral y Empresa, Health Safety Executive.

Complementàries

- Schabracq, M., Winnubst, J. A. M., & Cooper, C. L. (Eds, 2003). The handbook of work and health psychology (2 ed.). Chichester, England: John Wiley & Sons.
- Hansez, I. (2008). The Working conditions and control questionnaire (WOCCQ): Towards a structural model of subjective stress. *European Review of Applied Psychology/Revue Européenne de Psychologie Appliquée*, 58(4), 253-262.
- Nelson, R.J. (2000): Stress. In *An introduction to Behavioral Endocrinology* (2nd ed). Sunderland, Mass: Sinauer Assoc, Inc Publ.

- Aquino, K., & Thau, S. (2009). Workplace victimization: Aggression from the target's perspective. *Annual review of psychology*, 60, 717-741.
- Boswell, W. R., Ren, L. R., & Hinrichs, A. T. (2008). Voluntary Employee Turnover: Determinants, Processes, and Future Directions. In: J. Barling & C. L. Cooper (Eds.) *The SAGE handbook of organizational behavior. Volume 1: Micro Perspectives* (pp. 196-216). London: Sage
- Barling, J., Dupré, K. E., & Kelloway, E. K. (2009). Predicting workplace aggression and violence. *Annual review of Psychology*, 60, 671-692.
- Eby, L. T., Maher, C. P., & Butts, M. M. (2010). The intersection of work and family life: The role of affect. *Annual Review of Psychology*, 61, 599-622.
- Johns, G. (2008). Absenteeism and Presenteeism: Not at Work or Not Working Well. In: J. Barling & C. L. Cooper (Eds.) *The SAGE handbook of organizational behavior. Volume 1: Micro Perspectives* (pp. 160-177). London: Sage.
- Schaufeli, W. B., & Taris, T. W. (2014). A critical review of the Job Demands-Resources Model: Implications for improving work and health. In *Bridging occupational, organizational and public health* (pp. 43-68). Springer Netherlands.